

شفاعت از منظر حکمت متعالیه و ابن تیمیّه

عنوان انگلیسی:

عنوان عربی:

نویسنده: فاطمه راستی کردار

استاد راهنما: دکتر سید محمود موسوی

مقطع: کارشناسی ارشد

استاد مشاور: دکتر علیرضا قائمی نیا

رشته:

استاد ناظر:

دانشگاه: باقر العلوم علیه السلام

تاریخ دفاع: 1387

واحد:

کلمات کلیدی: شفاعت، شفاعت تکوینی، تشریحی، شرایط شفاعت، توحید، عقل، نقل، حکمت متعالیه

مساله شفاعت یکی از مباحث مهم و جنجال برانگیز در کلام اسلامی و مبحث معاد است که همواره ذهن متکلمان و انیשמندان دین را به خود مشغول ساخته است. این موضوع از آن منظر مهم و در خور توجه است که از سویی با مساله توحید و از سوی دیگر با عدل الهی ارتباط نزدیک و تنگاتنگی دارد. عده ای به دلیل عدم فهم درست و یا مغرضانه اشکالاتی را در مورد اصل شفاعت مطرح نموده اند و عده ای دیگر چون ابن تیمیه حرانی دمشقی که وهابیت بیشترین تاثیر را از او گرفته است هر چند از اساس منکر شفاعت نیست و خود به صورت خاصی از شفاعت معتقد است، اما طلب شفاعت از اولیای الهی را شرک می داند او معتقد است که شفاعت حق مختص خداست و طلب شفاعت عبادت است و به همین دلیل کسانی که از پیامبر و ائمه طلب شفاعت می کنند مشرک هستند. از طرف دیگر صدرالمتالهین شیرازی بر اساس اصول و مبانی فلسفی به اثبات عقلی شفاعت همت گمارده است. در حکمت متعالیه صدرالمتالهین، اصل تشکیک قاعده امکان اشراف و تقدم و تاخر که به تشکیکی باز می گردد نقش رکن اثبات عقلی شفاعت را ایفا می کنند. در هر حال محور اصلی نوشتار، پی گیری این مساله است که آیا اساسا می توان شبهات شفات را بر پایه ملاحظات عقلی و اصولی و قواعد فلسفی پاسخ گفت و علاوه بر نقل از مبانی عقلی مدد جست؟ ما در این پژوهش سعی نمودیم که با درک حقیقت شفاعت، ثابت کنیم که این موضوع با توحید منافاتی ندارد و طلب شفاعت از اولیای الهی بر اساس ادلیه عقلی و نقلی درست است و از طرف دیگر هدفمان این بوده که با کاربردی نمودن آموخته های فلسفی و مرتبط ساختن آن با آموزه اهی کلامی و مبانی عقیدتی، به رفع شبهاتی که در مورد شفاعت مطرح گردیده بپردازیم.